

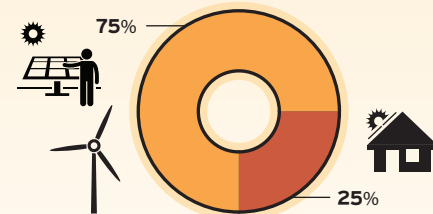
DE ENERGIETRANSITIE IS COÖPERATIEF

In onze laatste verkenning van het coöperatieve landschap (Coöperatie 645, 2021) kon NCR concluderen dat het aantal coöperaties in nagenoeg alle sectoren toeneemt. Twee sectoren kenden hierbij een uitzonderlijke toename ten opzichte van het vorige peilingsmoment. Dit waren de gezondheidszorg (toename van 36%) en de energiesector (toename van maar liefst 152%). Onlangs publiceerden klimaatstichting HIER en de RVO de Lokale Energie Monitor 2021; een rapport dat ingaat op de status van lokale energiebewegingen in Nederland qua omvang, diepgang en impact. In deze Facts & Figures zetten we de belangrijkste bevindingen op een rij.

Tekst: Martijn den Ouden | Infographic: Ymke Pas

Activiteiten

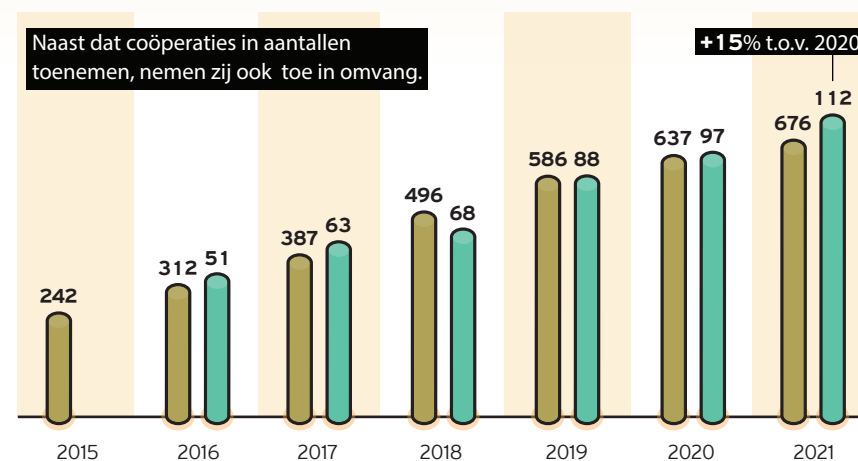
Aan de hand van een vragenlijst zijn energiecoöperaties en -initiatieven in Nederland bevraagd over hun activiteiten. In deze samenwerkingsverbanden bundelen bewoners hun krachten om lokale energiedoelen te halen.

- Circa **driekwart** van de bevroegde coöperaties werkt vanuit een integrale benadering aan de energietransitie in een wijk, dorp of gemeente. Ze richten zich op **meerdere soorten energie-activiteiten**, zoals het produceren van wind- en zonne-energie en/of het realiseren van collectieve wijkwarmtevoorzieningen.
- De **overige** coöperaties werken aan **één afgebakend project**, zoals het plaatsen van zonnepanelen op een dak.

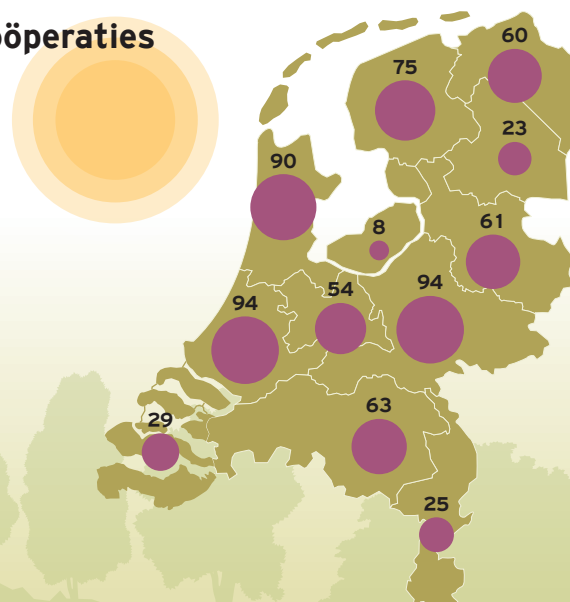
Toename burgercollectieven en coöperatieleden

■ Aantal energiecoöperaties* ■ Aantal coöperatieleden x 1.000

* Bestaande uit lokale energiecoöperaties, VVE's, ontwikkelaars, bedrijven.

Aantal energiecoöperaties per provincie

hier

Bron: alle informatie uit deze Facts & Figures is afkomstig uit de Lokale Energiemonitor 2021, gepubliceerd door klimaatstichting Hier en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

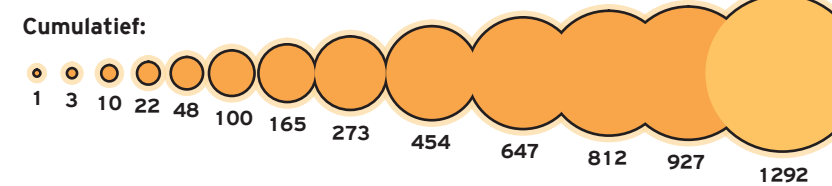
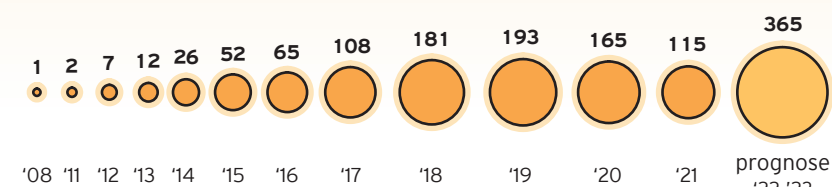
Collectieve zonprojecten

71% van alle energiecoöperaties werkt aan zonne-energieprojecten. Het totale aantal projecten nadert de grens van 1000.

- Coöperaties kunnen volledig eigenaar zijn van een project, of een aandeel hebben in een project door bijvoorbeeld samen te werken met andere stakeholders zoals bedrijven, gemeenten, fondsen of andere coöperaties.
- Ook hebben veel coöperaties een aandeel in meerdere projecten, waardoor het aantal projecten hoger ligt dan het aantal coöperaties.
- In totaal wordt er circa 217MWp aan vermogen opgewekt, wat vergelijkbaar is met het elektriciteitsverbruik van bijna 65.000 huishoudens en een geschatte 1-2% van het totale zonvermogen in Nederland.
- De helft (51%) van het vermogen is gerealiseerd op daken, de andere helft op land (38%) en op water (10%).

Toename aantal zonprojecten

In 2021 zijn 115 nieuwe projecten opgestart, waardoor het totaal aantal opgewekt vermogen met 26% (45 MWo) is toegenomen t.o.v. het jaar ervoor.

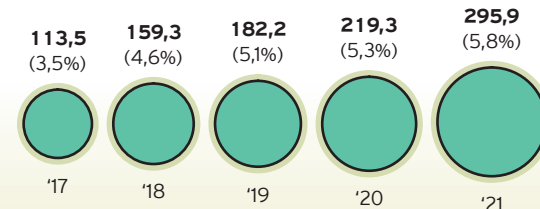

Coöperatieve windenergie

Alhoewel zonneprojecten het meest worden opgepakt, kennen windprojecten ook een grote groei. Het door coöperaties opgewekte windvermogen is tussen 2020 - 2021 gestegen met 35%; dit is de grootste toename in één jaar sinds 2015. Van alle coöperaties werken 84 coöperaties (12%) actief aan windprojecten.

Toename coöperatief windvermogen

In MW (aandeel coöperaties t.o.v totaal Nederlands windvermogen)

Collectieve warmte

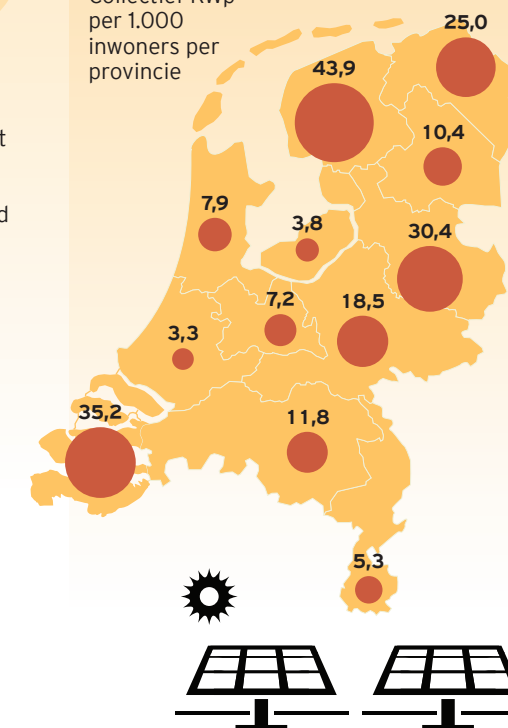
In 2021 zijn er circa 100 burgercollectieven bekend die zich bezighouden met lokaal warmtebeleid (22) en collectieve warmteprojecten (78). Deze initiatieven hebben nog niet allemaal een rechtsvorm, maar profileren zich wel als een lokaal warmteinitiatief. Inmiddels zijn er 78 warmteprojecten opgestart, waarvan het merendeel nog in de verkennende fase zit.

Begeleiding bij verduurzaming

Naast het opwekken van duurzame energie, zijn er ook coöperaties die zich (deels) richten op energiebesparingsprojecten. Circa 40% van de bevroegde coöperaties geeft aan zich bezig te houden met energiebesparing. Naast dat deze coöperaties zich inzetten op het gebied van bewustwording en informatievoorziening, leveren sommige coöperaties ook (maatwerk) advies aan bewoners en begeleiden en ondersteunen sommige ook in de uitvoering van besparende maatregelen.

Coöperatief aandeel zonvermogen per provincie

Collectief kWp per 1.000 inwoners per provincie

Gerealiseerde coöperatieve windparken in 2021

Aantal nieuwe parken per provincie

